

Briselē, 24.8.2020.
COM(2020) 470 final

2020/0223 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Bulgārijai saskaņā ar Padomes Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu, lai mazinātu bezdarba risku ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Padomes Regulā (ES) 2020/672 (“*SURE* regula”) ir noteikts tiesiskais regulējums Savienības finansiālās palīdzības sniegšanai dalībvalstīm, kurās ir vai kurām draud nopietni ekonomikas traucējumi, ko izraisījis Covid-19 uzliesmojums. Atbalsts saskaņā ar *SURE* galvenokārt paredzēts, lai finansētu saīsināta darba laika shēmas vai līdzīgus pasākumus, kuru mērķis ir aizsargāt darba ņēmējus un pašnodarbinātas personas un tādējādi samazināt bezdarbu un ienākumu zudumu, un kā papildu finansējums dažiem ar veselību saistītiem pasākumiem, jo īpaši darba vietā.

Bulgārija 2020. gada 7. augustā lūdza Savienības finansiālo palīdzību saskaņā ar *SURE* regulu. Saskaņā ar *SURE* regulas 6. panta 2. punktu Komisija ir apspriedusies ar Bulgārijas iestādēm, lai pārbaudītu, vai pēkšņi un būtiski pieaug faktiskie un plānotie izdevumi, kas tieši saistīti ar diviem algas subsīdiju pasākumiem, kas pieņemti, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju. Jo īpaši šie divi pasākumi nodrošina algas subsīdijas uzņēmumiem, kuriem Covid-19 uzliesmojuma dēļ ir bijis ievērojams darbības vai ieņēmumu samazinājums un, ja pasākumi netiktu veikti, tie nevarētu saglabāt darbvietas. Mēneša algas subsīdija atbilstīgajiem uzņēmumiem ir 60 % no shēmas dalībnieku darbinieku mēneša bruto algas (ieskaitot darba devēja sociālās apdrošināšanas iemaksas).

Bulgārija sniedza Komisijai attiecīgo informāciju.

Ņemot vērā pieejamos pierādījumus, Komisija ierosina Padomei pieņemt īstenošanas lēmumu par finansiālas palīdzības piešķiršanu Bulgārijai saskaņā ar *SURE* regulu, lai atbalstītu minētos pasākumus.

• Saskaņība ar esošajiem rīcībpolitikas noteikumiem konkrētajā rīcībpolitikas jomā

Šis priekšlikums pilnībā atbilst Padomes Regulai (ES) 2020/672, saskaņā ar kuru priekšlikums ir iesniegts.

Šis priekšlikums papildina citu Savienības tiesību instrumentu, ar ko sniedz atbalstu dalībvalstīm ārkārtas situācijās, proti, Padomes Regulu (EK) Nr. 1217/2002 (2002. gada 11. novembris), ar ko izveido Eiropas Savienības Solidaritātes fondu (ESSF) (“Regula (EK) Nr. 1217/2002”). Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/461, ar ko groza minēto instrumentu, lai paplašinātu tā tvērumu, iekļaujot tajā nozīmīgas ārkārtas situācijas sabiedrības veselības jomā un nosakot konkrētas darbības, par kurām var saņemt finansējumu, tika pieņemta 30. martā.

• Saskaņība ar citām Savienības rīcībpolitikām

Priekšlikums ir daļa no to pasākumu klāsta, kuri izstrādāti, reaģējot uz pašreizējo Covid-19 pandēmiju, piemēram, Investīciju iniciatīva reaģēšanai uz koronavīrusu, un tas papildina citus instrumentus, kas atbalsta nodarbinātību, piemēram, Eiropas Sociālo fondu un Eiropas Stratēģisko investīciju fondu (ESIF)/programmu *InvestEU*. Izmantojot aizņēmumus un aizdevumus šajā konkrētajā Covid-19 uzliesmojuma gadījumā, lai atbalstītu dalībvalstis, šis priekšlikums kalpo par otro aizsardzības līniju, lai finansētu saīsināta darba laika shēmas un līdzīgus pasākumus, palīdzot aizsargāt darbvietas un līdz ar to darbiniekus un pašnodarbinātas personas pret bezdarba risku.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šā instrumenta juridiskais pamats ir Padomes Regula (ES) 2020/672.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Priekšlikumu pieņem pēc dalībvalsts lūguma, un tas apliecina Eiropas solidaritāti, sniedzot Savienības finansiālo palīdzību pagaidu aizdevumu veidā dalībvalstij, kuru skāris Covid-19 uzliesmojums. Šī finansiālā palīdzība kā otrā aizsardzības līnija palīdz pagaidu kārtā finansēt valdību palielinātos publiskos izdevumus saīsināta darba laika shēmu un līdzīgu pasākumu jomā, lai palīdzētu tām aizsargāt darbvietas un līdz ar to darbiniekus un pašnodarbinātās personas pret bezdarba un ienākumu zaudēšanas risku.

Šāds atbalsts palīdzēs skartajiem iedzīvotājiem un mazinās pašreizējās Covid-19 krīzes tiešo sociālo un ekonomisko ietekmi.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu. Tas nepārsniedz instrumenta mērķu sasniegšanai nepieciešamo.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Tā kā priekšlikums ir sagatavots steidzami, lai Padome to varētu pieņemt savlaicīgi, apspriešanās ar ieinteresētajām personām nav notikusi.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikuma steidzamības dēļ ietekmes novērtējums nav veikts.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Komisijai vajadzētu būt iespējai slēgt līgumus par aizņēmumiem finanšu tirgos, lai tos tālāk aizdotu dalībvalstij, kas lūdz finansiālu palīdzību saskaņā ar *SURE* instrumentu.

Papildus dalībvalstu garantiju sniegšanai regulējumā ir iestrādāti arī citi aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu shēmas finansiālo stabilitāti:

- stingra un piesardzīga pieeja finanšu pārvaldībai;
- aizdevumu portfeļa izveide, kas ierobežo koncentrācijas risku, ikgadējos riska darījumus un pārmērīgus riska darījumus atsevišķās dalībvalstīs, vienlaikus nodrošinot pietiekamus resursus tām dalībvalstīm, kurām tas visvairāk nepieciešams, un
- iespējas refinansēt parādu.

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Bulgārijai saskaņā ar Padomes Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu, lai mazinātu bezdarba risku ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Regulu (ES) 2020/672 (2020. gada 19. maijs), ar ko izveido Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) pēc Covid-19 uzliesmojuma¹, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Bulgārija 2020. gada 7. augustā lūdza Savienības finansiālo palīdzību, lai papildinātu valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un tā sociālekonomiskās sekas darba ņēmējiem.
- (2) Paredzams, ka Covid-19 uzliesmojums un Bulgārijas īstenotie ārkārtas pasākumi slimības uzliesmojuma un tā sociālekonomiskās un ar veselību saistītās ietekmes ierobežošanai dramatiski ietekmēs publiskās finanses. Saskaņā ar Komisijas 2020. gada pavasara prognozi bija sagaidāms, ka Bulgārijas vispārējās valdības budžeta deficīts un parāds līdz 2020. gada beigām būs attiecīgi 2,8 % un 25,5 % no iekšzemes kopprodukta (IKP). Saskaņā ar Komisijas 2020. gada vasaras starpposma prognozi tiek prognozēts, ka Bulgārijas IKP 2020. gadā samazināsies par 7,1 %.
- (3) Covid-19 uzliesmojums ir imobilizējis būtisku darbaspēka daļu Bulgārijā. Tas ir izraisījis pēkšņu un būtisku Bulgārijas publisko izdevumu pieaugumu attiecībā uz diviem algas subsīdiju pasākumiem, kā izklāstīts 4. un 5. apsvērumā.
- (4) Konkrētāk, ar “Ministru padomes 2020. gada 30. marta Dekrētu Nr. 55”², kā tas minēts Bulgārijas 2020. gada 7. augusta pieteikumā, tika ieviests pasākums, kas paredz algas subsīdijas uzņēmumiem, kuri Covid-19 uzliesmojuma dēļ brīvprātīgi vai saskaņā ar likumu ir samazinājuši vai pārtraukuši savu darbību. Darbinieku darbvietas ir jā saglabā visu laiku, kamēr uzņēmums piedalās shēmā, un tikpat ilgu laiku pēc tam. Mēneša algas subsīdija atbilstīgajiem uzņēmumiem ir 60 % no shēmas dalībnieku darbinieku mēneša bruto algas (ieskaitot darba devēja sociālās apdrošināšanas iemaksas).
- (5) Turklāt ar “Ministru padomes 2020. gada 3. jūlija Dekrētu Nr. 151”³, kā tas minēts Bulgārijas 2020. gada 7. augusta pieteikumā, tika ieviests pasākums, kas paredz algas subsīdijas uzņēmumiem, kuru ienākumi Covid-19 uzliesmojuma dēļ ir samazinājušies

¹ OV L 159, 20.5.2020., 1. lpp.

² Ministru padomes 2020. gada 30. marta Dekrēts Nr. 55, kas grozīts ar 2020. gada 16. aprīļa Dekrētu Nr. 71 un 2020. gada 28. maija Dekrētu Nr. 106 (Oficiālais Vēstnesis Nr. 31, 2020. gada 1. aprīlis).

³ Ministru padomes 2020. gada 3. jūlija Dekrēts Nr. 151 (Oficiālais Vēstnesis Nr. 151, 2020. gada 7. jūlijs).

vismaz par 20 %. Darbinieku darbvietas ir jāsaglabā visu laiku, kamēr uzņēmums piedalās shēmā, un tikpat ilgu laiku pēc tam. Mēneša algas subsīdija atbilstīgajiem uzņēmumiem ir 60 % no shēmas dalībnieku darbinieku mēneša bruto algas (ieskaitot darba devēja sociālās apdrošināšanas iemaksas).

- (6) Bulgārija atbilst Regulas (ES) 2020/672 3. pantā izklāstītajiem nosacījumiem finansiālās palīdzības pieprasīšanai. Bulgārija ir sniegusi Komisijai atbilstošus pierādījumus par to, ka faktiskie un plānotie publiskie izdevumi no 2020. gada 1. februāra ir palielinājušies par 511 000 000 EUR sakarā ar valsts pasākumiem, kas veikti, lai novērstu Covid-19 uzliesmojuma sociālekonomisko ietekmi. Tas ir pēkšņs un būtisks pieaugums, jo jaunie pasākumi aptver vai ir paredzēti, ka tie aptvers, ievērojamu Bulgārijas uzņēmumu un darbaspēka daļu.
- (7) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2020/672 6. pantu ir apspriedusies ar Bulgāriju un pārbaudījusi faktisko un plānoto publisko izdevumu pēkšņo un būtisko pieaugumu, kas tieši saistīts ar saīsināta darba laika shēmām un līdzīgiem pasākumiem, kas minēti 2020. gada 7. augusta pieprasījumā.
- (8) Tādēļ būtu jāsniedz finansiāla palīdzība, lai palīdzētu Bulgārijai novērst Covid-19 uzliesmojuma izraisīto smago ekonomisko traucējumu sociālekonomiskās sekas.
- (9) Šim lēmumam nebūtu jāskar to procedūru iznākums, kas var tikt veikta saistībā ar iekšējā tirgus darbības traucējumiem, jo īpaši saskaņā ar LESD 107. un 108. pantu. Tas neatbrīvo dalībvalstis no prasības saskaņā ar LESD 108. pantu ziņot Komisijai par potenciālajiem valsts atbalsta gadījumiem.
- (10) Bulgārijai būtu regulāri jāinformē Komisija par plānoto publisko izdevumu īstenošanu, lai Komisija varētu novērtēt, cik lielā mērā Bulgārija ir izpildījusi minētos izdevumus.
- (11) Lēmums par finansiālās palīdzības sniegšanu ir pieņemts, ņemot vērā Bulgārijas esošās un gaidāmās vajadzības, kā arī finansiālās palīdzības pieprasījumus saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672, ko jau ir iesniegušas vai plāno iesniegt citas dalībvalstis, vienlaikus piemērojot vienlīdzīgas attieksmes, solidaritātes, samērīguma un pārredzamības principus,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Bulgārija atbilst Regulas (ES) 2020/672 3. pantā izklāstītajiem nosacījumiem.

2. pants

1. Savienība piešķir Bulgārijai aizdevumu, kura maksimālais apjoms ir 511 000 000 EUR. Maksimālais vidējais aizdevuma atmaksas termiņš ir 15 gadi.
2. Ar šo lēmumu piešķirtās finansiālās palīdzības pieejamības periods ir 18 mēneši, sākot no pirmās dienas pēc šā lēmuma stāšanās spēkā.
3. Komisija piešķir Savienības finansiālo palīdzību Bulgārijai ne vairāk kā astoņās daļās. Vienu daļu var izmaksāt vienā vai vairākos maksājumos. Pirmās daļas maksājumu dzēšanas termiņi var būt ilgāki nekā maksimālais vidējais dzēšanas termiņš, kas minēts 1. punktā. Šādos gadījumos turpmāko maksājumu dzēšanas termiņus nosaka tā, lai maksimālais vidējais dzēšanas termiņš, kas minēts 1. punktā, ir ievērots, tiklīdz visas daļas ir izmaksātas.

4. Pirmo daļu izmaksā pēc tam, kad stājies spēkā aizdevuma līgums, kas paredzēts Regulas (ES) 2020/672 8. panta 2. punktā.
5. Bulgārija sedz Savienības finansējuma izmaksas, kas minētas Regulas (ES) 2020/672 4. pantā, par katru daļu un visas Savienības maksas, izmaksas un izdevumus, kas izriet no finansējuma.
6. Komisija lemj par daļu apmēru un izmaksāšanu, kā arī par maksājumu apmēru.

3. pants

Bulgārija var finansēt šādus pasākumus:

- (a) algas subsīdijas uzņēmumiem, kas paredzētas Ministru padomes 2020. gada 30. marta Dekrētā Nr. 55;
- (b) algas subsīdijas uzņēmumiem, kas paredzētas Ministru padomes 2020. gada 3. jūlija Dekrētā Nr. 151.

4. pants

Bulgārija informē Komisiju līdz [DATUMS: 6 mēneši pēc šā lēmuma publicēšanas dienas] un pēc tam ik pēc 6 mēnešiem par plānoto publisko izdevumu īstenošanu līdz brīdim, kad šie plānotie publiskie izdevumi ir pilnībā īstenoti.

5. pants

Šis lēmums ir adresēts Bulgārijas Republikai.

6. pants

Šo lēmumu publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*